

Abstrakt

Tréma je vážným problémem mnoha studentů hudby a profesionálních hudebníků, který může způsobit závažné poškození výkonu a vyvolat utrpení a stres. Faktory, které se vzájemně ovlivňují a určují intenzitu působení trémy na výkon, jsou: sebevědomí, vnímaná hudební sebeúčinnost, úroveň připravenosti repertoáru a výkonné zkušenosti. Cílem teoretické části práce bylo objasnit problematiku trémy ve variabilitě jejích projevů; popsat její psychologické, sociální a vzdělávací určující činitele a poskytnout analýzu metod prevence trémy ve vzdělávacím systému. Cílem výzkumné části práce bylo prozkoumat, zda sebeúčinnost a sebevědomí mohou být prediktory trémy u studentů hudby, kteří pocházejí ze tří odlišných vzdělávacích systémů, a stanovit eventuální rozdíly mezi nimi; dále pak získat hlubší informace o příčinách této souvztažnosti a zjistit, jestli případné rozdíly můžeme přičíst rozlišným vzdělávacím zkušenostem studentů. Ve výzkumu byla použita metoda kvantitativní (Rosenbergova škála sebevědomí, Shererova škála sebeúčinnosti a KMPAI škála trémy) a kvalitativní (semi-strukturovaný rozhovor). Výzkumný vzorek se skládal z 53 studentů hudby (kvantitativní výzkum) a 10 studentů hudby (kvalitativní výzkum), kteří studují na Manhattan School of Music v New Yorku, Hudební akademii múzických umění v Praze a Hudební akademii v Záhřebu. Výsledky prokázaly, že sebevědomí a sebeúčinnost jsou významnými prediktory úrovně trémy u všech tří skupin respondentů. Mezi těmito skupinami existují významné rozdíly v položkách všech použitých škál. Podle výsledků kvalitativního výzkumu je příčinou uvedených rozdílů vzdělávací kontext, což verifikovalo stanovené hypotézy. Zároveň je provedena analýza implikací této studie pro učitele a studenty v oblasti instrumentálního vzdělávání.